

UE URUCHAMIA MECHANIZM, KTÓRY MOŻE PROWADZIĆ DO SANKCJI WOBEC IRANU

Francja, Niemcy i Wielka Brytania uruchomiły we wtorek mechanizm rozstrzygania sporów w ramach porozumienia nuklearnego z Iranem, który może doprowadzić do nałożenia sankcji na ten kraj za łamanie postanowień umowy. Proces będzie nadzorował szef dyplomacji UE.

Iran ogłosił w tym miesiącu, że nie będzie już stosować się do ograniczeń wynikających z umowy nuklearnej. USA wycofały się z porozumienia w maju 2018 roku, ale UE stara się robić wszystko, by doprowadzić do jego utrzymania.

"JCPOA (porozumienie nuklearne - PAP) jest znaczącym osiągnięciem dyplomacji z udziałem wielu stron, które zostało osiągnięte po latach negocjacji. W świetle trwających niebezpiecznych eskalacji na Bliskim Wschodzie ochrona JCPOA jest teraz ważniejsza niż kiedykolwiek" - oświadczył we wtorek w Strasburgu szef unijnej dyplomacji Josep Borrell.

Wcześniej Francja, Niemcy i Wielka Brytania, czyli państwa Grupy E3, które wraz ze Stanami Zjednoczonymi, Rosją i Chinami podpisały w 2015 roku porozumienie z Iranem, poinformowały Borrella, że uruchamiają mechanizm rozstrzygania sporów.

To oficjalne uznanie przez stronę unijną, że Iran nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań dotyczących m.in. ograniczenia wzbogacania uranu. Politycy z Paryża, Berlina i Londynu podkreślają, że nie mieli wyboru z powodu zachowania władz w Teheranie.

W związku ze stwierdzeniem, że zobowiązania wynikające z porozumienia nuklearnego nie są spełnione, sprawa trafi teraz do wspólnej komisji, która postara się rozwiązać problem z wykorzystaniem właśnie mechanizmu rozstrzygania sporów.

Jeżeli po zakończeniu procedury problem nie zostanie rozwiązany zajmie się nim Rada Bezpieczeństwa ONZ, która może na swoim poziomie zdecydować o przywróceniu sankcji na Iran. W takim przypadku Unia Europejska ponownie wprowadzi swoje restrykcje, które były zawieszane lub zniesione po zawarciu umowy nuklearnej.

"Jako koordynator wspólnej komisji będę nadzorował proces mechanizmu rozstrzygania sporów" - zapowiedział Borrell. Odnotował w tym kontekście zamiar ministrów spraw zagranicznych Francji, Niemiec i Wielkiej Brytanii w sprawie "zachowania JCPOA w szczerzej nadziei na znalezienie drogi do rozwiązania impasu poprzez konstruktywny dialog dyplomatyczny".

Prezydent Donald Trump wycofał USA z paktu nuklearnego z Iranem w 2018 roku. Waszyngton nałożył przy tym ponownie sankcje na Teheran i zagroził retorsjami wszystkim krajom oraz podmiotom, które tych ograniczeń nie będą respektować.

Iran ze swej strony zawiesił przestrzeganie niektórych zobowiązań wynikających z umowy nuklearnej już w maju 2018 roku. Zapowiedział też wtedy, że jeśli pozostałe strony umowy nie podejmą kroków chroniących jego gospodarkę przed skutkami amerykańskich sankcji, to w ciągu 60 dni wznowi wzbogacanie uranu.

5 stycznia 2020 roku Iran ogłosił, że nie będzie się dłużej stosował do ograniczeń, wynikających z porozumienia JCPOA. Informacja ta pojawiła się po tym, gdy Teheran zapowiedział odwet za zabicie 3 stycznia w amerykańskim ataku irańskiego generała Kasema Sulejmaniego.